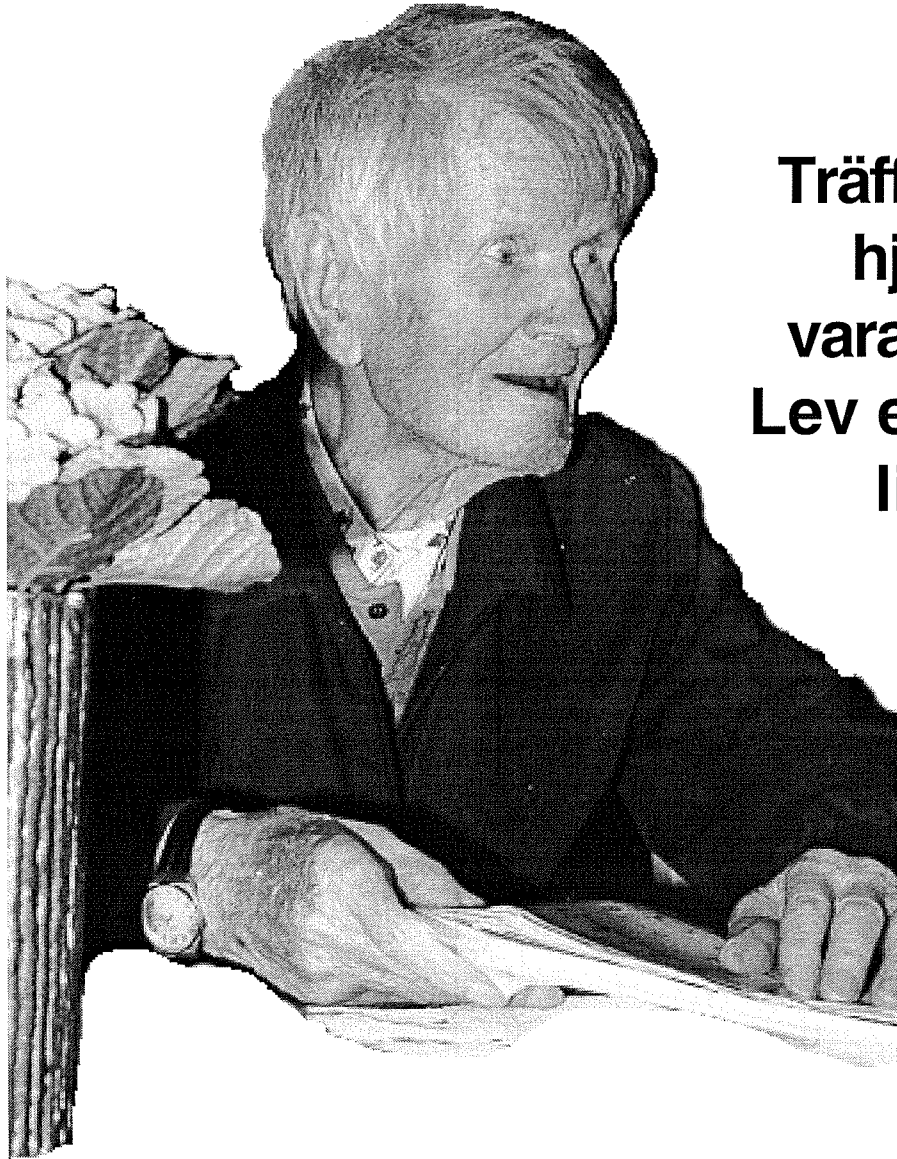

KÄNSELSPRÖTET

Föreningen Finlands Dövblinda rf

April/2000

**Träffa och
hjälp
varandra.
Lev ett gott
liv!**

- **Årsmöte i Villmansstrand**
- **Nya grundlagen**
- **Nästa år – Jubileumsår**
- **Träffa och hjälp varandra.
Lev ett gott liv!**

Innehåll

Fem frågor.....	2
Ledaren.....	3
Träffa och hjälp varandra. Lev ett gott liv. Intervju med Jubilaren Antti Jäkälä 100 år.....	4
Igen möttes vi!.....	7
Grundrättigheterna.....	9
I sommar klär vi oss färggrann.....	12
Seppo är ny ADB-ansvarig i Verksamhetscentret.....	13
Konsttävling för dövblinda Och hörsel-och synskadade.....	15
Berätta föreningens levande Historia för oss!.....	16
Läsarnas brev: Fiskelycka i Rovaniemi.....	18
Jyväskyläborna på utflykt.....	19
Reklam.....	20
Dikt: En sång till påsken.....	24

Pärmbild: Antti Jäkälä
(Foto: K. Pyykkö)

Följande Känslsprötet utkommer
17.5. Materialet skall vara på redak-
tionen 5.5.2000.

Fem frågor

1. Räkna upp muslimernas tre he-
ligaste platser?
2. Vem vann kvinnornas spjuttäv-
ling i VM 1983 i Helsingfors?
3. Vilken författares hjältefigur är
komissarie Palmu?
4. Vem var president i USA
1976-80?
5. Vad betyder ordet koordinera?

Svar:

1. Det heligaste stället är Mekka,
det andra heligaste Medina, det
tredje heligaste Jerusalem och där
moskéen Al Aqsan.
2. Tiina Lillak vann spjuttävlingen
i VM 1983.
3. Komissarie Palmu är den per-
sonliga polisen i Mika Waltaris
deckare. I Palmu-filmerna spelar
Joel Rinne Palmu.
4. Jimmy Carter var president i
USA 1976-80.
5. Koordinera betyder, att saker-
na ordnas på ett lämpligt sätt till-
sammans. När någon koordinerar
något, ansvarar han för, att alla som
är med vet det som behövs och kan
verka i rätt stund. Han ordnar så, att
verksamheten sker på ett förnuftigt
och smidigt sätt. ■

Har dövblinda egna knep?

Påskan är på kommande och vintern går mot sitt slut. I Helsingfors har det snöat mycket i vinter, sedan har det smält bort och samma om och om igen. I morse snöade det igen. En vän som jag brukar gå ut med hunden med, oroade sig för tussilagona, som hon hade sett. Hur skulle de klara snön. Olika färger påverkar människor på olika sätt. Gult är uppiggande. Därför var hon kanske orolig för tussilagon. Vårens första gula färger får inte försvinna. De ger hopp om en kommande sommar.

Föregående Känfelsprötet orsakade mycken god respons. Det fick en att fundera, vad för uppiggande tidningen innehöll. Reklamen var ny. Den kan upplevas som bra, då utomstående instanser vill stöda oss och vår verksamhet. Reklamen för också mera sidor med sig. I förra tidningen fanns även rikligt med bilder och för teckenspråkiga är de viktiga. Det kan vara en orsak till den goda responsen.

Å andra sidan kan en orsak till den goda responsen också vara, att tidningen innehöll många artiklar som uppmuntrade till självverksamhet. Det förekom gymnastikråd och mat-

recept. I artiklarna fanns det råd, hur man enkelt och praktiskt kan klara sig, fastän man varken ser eller hör. Marita Autio och Eila Eerola har utvecklat denna tanke på utställningen för hjälpmedel i Tammerfors. De har visat sina egna knep på Idébordet.

Känfelsprötet är en föreningstidning, som innehåller mycket information, Tidningen innehåller också en åsikts- och en frågespalt. Inläggen till de spalterna är rätt få, men som en påminnelse åt alla: båda två förekommer ännu.

Men, skulle det vara skäl att också införa en idé- och knepspalt? Ni, bästa läsare, skulle kunna berätta på vilka sätt ni klarar er i vardagen, goda knep, hur ni gör något på ett enkelt sätt, fastän ni varken ser eller hör. En sådan spalt införs, ifall det finns behov. Det betyder, att Ni. Bästa läsare sänder goda knep och idéer till redaktionen. Knepen och idéerna kan röra sig om vad som helst, från matlagning till datoranvändning eller gång på halt underlag. Vi väntar med spänning.

Katri Pyykkö
Chefredaktör ■

Träffa och hjälp varandra. Lev ett gott liv!

Intervju med jubilaren Antti Jäkälä 100 år.

Intervju: Kirsti Koponen, text/bild: K. Pyykkö

Antti Jäkälä föddes den 24.4 år 1900, för hundra år sedan. Han är hemma från trakten runt Villmansstrand. Antti vet inte nyckeln till ett långt liv. Han tror att det är Gud, som avgör levnadsåldern.

Antti berättar, att han föddes i Ryssland. Finland blev ju självständigt först 1917 då Antti var 17 år gammal. Han arbetade länge i Loppi, men flyttade på 40-talet tillbaka till Villmansstrand. Där har han bott sedan dess och varit stöd för andra döva och dövblinda. Han blev själv döv som barn och synen försämrades gradvis på 40-talet.

Skolgång i början av 1900-talet

Antti gick i Dövas skola i Kuopio. Han berättar, att man då var oral. Man skulle om och om igen lära sig

att tala, inget teckenspråk alls. Skolans bästa tallärare hade en egen rörelse, där han och hans syster undervisade i tal. De var hemma från Tyskland.

Efter skolan i Kuopio, for Antti till lantbruksskolan i Sukava. Antti berättar, att skolan upphörde senare och Nikkarilas yrkesskola har sedan dess ansvarat för dövas lantbruk-sundervisning.

I arbetslivet

Efter skolan for Antti till Loppi för att arbeta. Han såg en arbetsplatsannons i tidningen och svarade på den. Han arbetade som dräng i många år på samma gård. Husets ägare byttes fyra gånger under den tiden. Antti berättar, att husets ägare byttes på tvångsinlösningsauktioner. På den tiden, på 30-talet, var det

Antti Jäkälä är än en aktiv medlem i dövblindas klubb i Kouvola. På bilden diskuterar man den nya eurovalutan. Med på bilden är också regionsekreteraren Kirsti Koponen, Pertti Säkjärvi och tolken Sirpa Karttiala.

många sådana auktioner och många konkurser.

Antti tog inte del av kriget, utan han var på hemfronten i Loppi med kvinnorna. Alla män var i kriget.

Antti minns, att han en gång gick ut, när det var utgångsförbud. Män med gevär kom emot och sade, att man inte får vara ute. Husmor ropade då från fönstret, att Antti är döv. Det räddade Antti, och han fick gå in tillbaka. Utegångsförbudet började klockan sex på kvällen och

först på morgonen fick man gå ut. Antti skrattar, att döden var nära då, men att han ännu lever som 100-åring.

Självständig verksamhet

Antti flyttade till Villmansstrand på 40-talet. Han började cykla runt i trakterna runt staden för att leta efter döva. Då blev han för första gången bekant med en dövblind person. Han blev bekant med Kalle Laar, som nuförtiden bor i Tammerfors. Antti tog Kalle med sig på resor i Finland och Norge. Antti fun-

gerade som Kalles tolk och ledsagare.

Antti har varit med och påverkat i Dövas förening i Villmansstrand. Han säger, att föreningens namn var Dövas hjälpförening (Kuuromykkäin auttajayhdistys). Antti förundrade sig över namnet och det byttes ut. De som hörde togs bort och de döva började själv verka. Så uppkom Dövas förening i Villmansstrand.

I Finlands Dövblinda rf:s verksamhet har Antti fungerat som ledsagare och tolk ända från början 1971. Hans syn försämrades. År 1987 blev han själv medlem. Efter det har han aktivt varit med, men ändå alltid först tänkt på att hjälpa andra.

De dövblindas klubbverksamhet är viktig för Antti. "Lill-Antti" är en flitig klubbbesökare. Han berättar, att det hela tiden kommer nya saker och klubbarnas arbetsbörda ökar. Det är bra. I klubbarna görs förslag, planer och självständiga beslut.

Antti säger, att man bör hjälpa dövblinda och inte utestänga dem. Det är inte rätt att dövblinda lämnas utanför. De som hör skall lära sig teckna och tolkar skall utnyttjas. Tolkarna bör öka till antalet, så att situationen förbättras. Då kan de alla tacka Gud för den stora gåvan som de fått.

Hela livet är en läroprocess

Antti anser att århundradets största framgång är utvecklingen av skolan. Från den kringvandrande skriftskolan har man gått via folkskolor till institut. Undervisningsområdet har utvidgats mycket. Människorna kan numera läsa och skriva. Så var det inte förr, då de flesta hade ett bomärke som underskrift. Det är bra att det kommit mer skolor. Antti säger, att hela livet är en läroprocess. När man vet och kan, förmår man hjälpa andra.

Anttis hälsningar åt alla:

Lev gott, hjälp varandra. Lev ett lyckligt liv. Träffa varandra. Stanna inte hemma, utan kom med i verksamheten. Alla är välkomna med i verksamheten!

Antti Jäkälä firade tillsammans med församlingen den 16.4 i Villmansstrand. Dövas förbund firar honom 24.4.2000 i Malmbrinken i Helsingfors. Han är också med på Finlands Dövblinda rf:s årsmöte och i valborgsfirandet. ■

Igen möttes vi!

Så önskar jag dig välkommen till den vackra sommarstaden Villmansstrand

Heli Huotarinen

Stället för vårmötet, Patria, har fungerat som hotell sedan 1890-talet. Den gamla träbyggnaden togs bort och det nya hotellet blev färdigt 1991. I mitten av nedre aulan finns en sten på 200kg, som omges av vatten. Om du vill, kan du röra bollen. Några trappsteg upp finns auditoriet. Det är vår mötesplats. Restaurangen är också i nedre våningen. Sovrummen är i 2, 3 och 4 våningarna. Rummens dörrar är på en lite lägre nivå. Från rummen är det utsikt över Saimen, parken eller mot gården. Rummen har en vanlig eller en fransk balkong. I aulan finns hiss och trappor.

Går du på en liten rundvandring till fots?

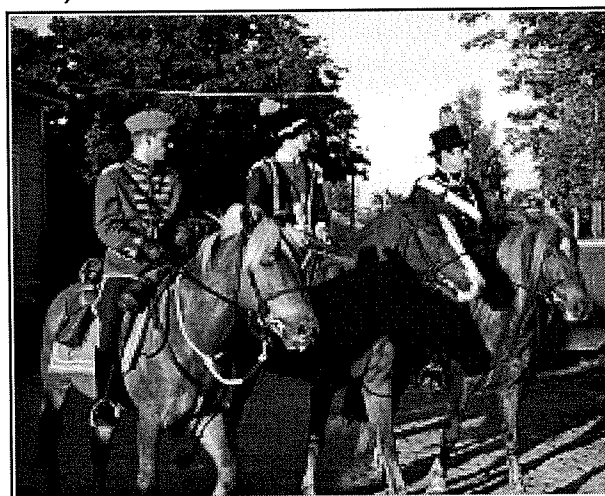
Du svarar säkert jakande. Vi går uppåt längs backen från Patria på små sidogator till vårt första mål. Vi kommer till torget. Där hörs glada skratt, då vänner träffas. Du kan göra uppköp på torget eller i hallen bredvid. Vid sidan av torget kan du

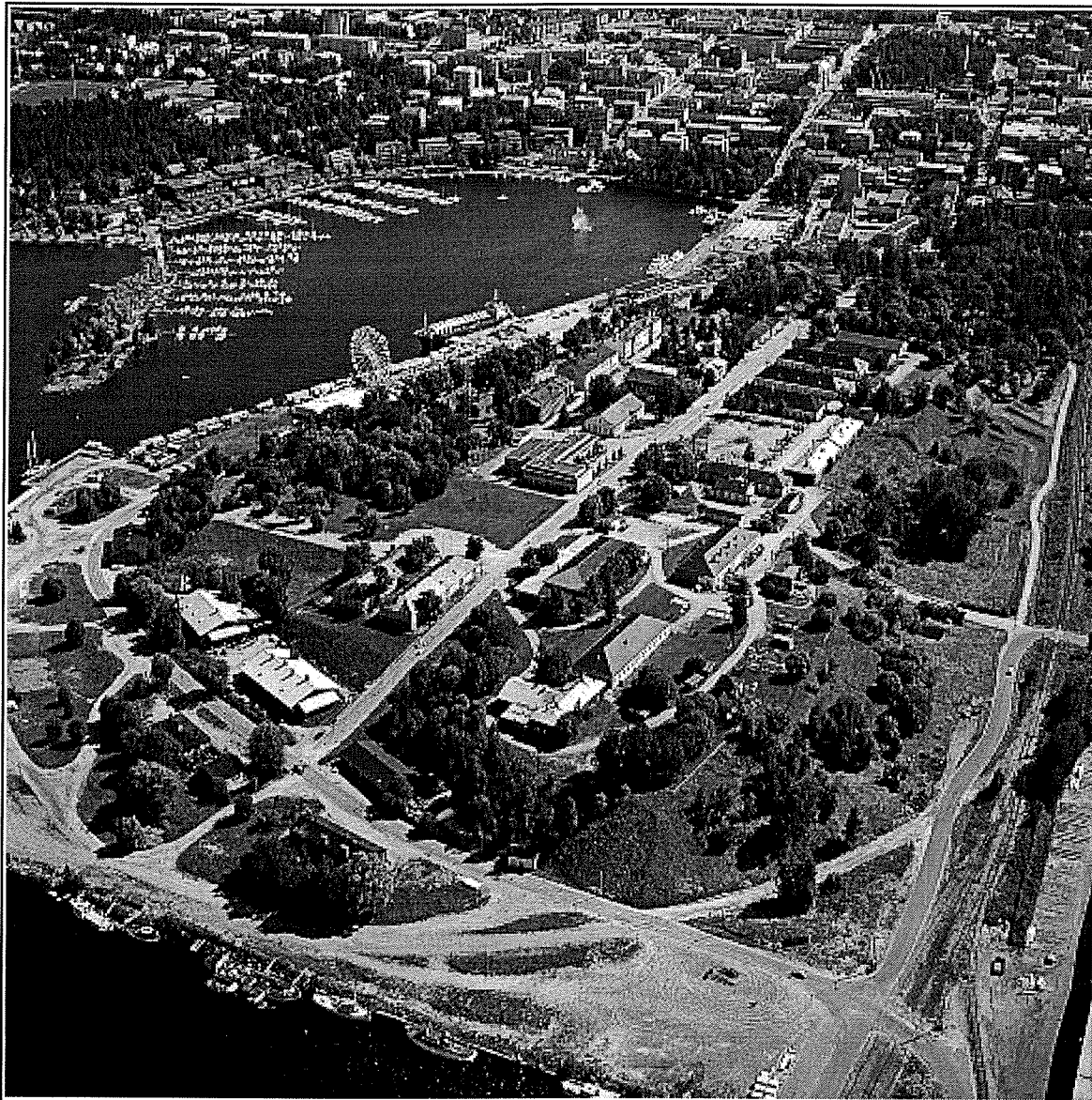
njuta av läckerheter med kaffet, av sådant som Atomer och Väten. Aj, vad är de för något? Köttpiråger, med skinka eller skinka och ägg som fyllning.

Efter det soliga torget, känns det bra att vika in till Kyrkoparken. På parkområdet finns Marias kyrka, Hjältegravarna och Moder Karelenmonumentet, där namn på soldater som inte återkom från kriget förekommer.

Sedan kommer vi till den lilla gågatan. Den har fått namnet Oleksi.

Villmansstrand är en gammal dragonstad. (Foto: Villmansstrand turism)

Gatan är gjord av stenar av olika färg och form. Det känns under fötterna. En staty över en Saimenvikare finns i vattenfontänen i andra ändan av Oleksi-gatan.

Vi fortsätter färden längs Handels-gatan (Kauppakatu). Till höger finns Rådhuset. Där finns också Wolkoffs husmuseum, som grundades av en rysk handelsman på 1870-talet. Sedan återkommer vi till hotell Patria. Hotellet är nu till vänster. Vi svänger högerut. Vi är nu i hamnen, som även är en populär plats

när det är varmt väder. Du vill kanske vila lite. Då är skeppsrestaurangen Prinsessa Armada ett bra val. På dess däck kan du följa med vad som händer i hamnen och när fartygen far på utfärder. Utflyktsmålen är skärgården, Saima-kanal och Viborg. Kryssningar till vårt östra grannland bör bokas i tid i förväg, då de är väldigt omtyckta.

Nära hamnen finns en gammal sommarrestaurang Kasino. Bredvid den finns Villmansstrands bad. I hamnen kan du även se ett litet tåg,

Ång-Ville. Det för människor till centrum och därifrån till hamnen. Du ser kanske präktiga hästar, som berids av ryttare klädda i gamla soldatuniformer.

Men nu vill du säkert till en lugnare plats. Du kan motionera lite genom att gå upp för trapporna till Befästningen. Där var Villmansstrand för 350 år sedan. På området finns den ortodoxa kyrkan, Ryttarmuséet, Syd-Karelen's radiohus, keramikverkstaden och en naturstig, där du kan se ovanliga växter.

Jag för dig till caféet, där du kan vara som hemma bland vackra föremål och möbler. Caféet heter Majurska. I samma hus är Täky-galleriet, där du kan köpa underbara hantverk. I befästningen finns en gata av kullerstenar, som fortsätter utanför porten. Vi går ut genom porten. Högerom är sommarteatern och Pusuparken, som är en stor park. Kanske vill du gå dit och kika?

Vi är igen bredvid Patria, vår rundtur är slut. Förrän vi skiljs åt, berättar jag om några sommarevenemang. I juni Sommarknaden. Den 20 till 22 juli Humppadansen. Befästningens natt och idrottsevenemanget Karelia Games i månadsbytet juli – augusti.

Du kommer väl igen? ■

Finlands grundlag har förnyats

Katri Pyykkö

Finlands grundlag förändrades. Den nya lagen trädde i kraft 1.3.2000. Den ersätter fyra grundlagar, som var stadgade i början av självständigheten. De är Finlands regeringsform, riksdagsordningen, ministeransvarighetslagen och lagen om riks rätt.

Under årens lopp har riksdagen ändrat på dessa lagar. Nu har de alla förnyats och sammanförts i en lag, Finlands grundlag. Reformen gör lagen klarare och lättare att förstå. Av grundlagen får man en allmän uppfattning om statskicket i Finland, om den offentliga makten och om individens rättsställning.

I grundlagens första kapitel finns grunderna för riksdagsordningen och maktfördelningen mellan de högsta statsorganen samt rättsstatsprincipen.

Grundrättigheterna

Individens grundrättigheter tryggas i grundlagen. De ingår i 2 kapitlet. Människorna är likvärdiga inför lagen. Ingen får utan godkänd orsak sättas i en annan ställning på grund av kön, ålder, ursprung, språk, religion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd, handikapp eller annan personlig orsak. Barn skall få påverka saker som berör dem. Jämställdheten mellan könen befrämjas.

Människan har bl.a. rätt till liv samt personlig frihet och integritet. Hon har rörelsefrihet, integritetsskydd, religions- och åsiktsfrihet, mötes- och föreningsfrihet. Människan har rätt att delta i val. Hon har egendomsskydd, civila rättigheter och rätt till socialskydd, arbete och näringsfrihet. Hon har rättsskydd. Hon har ansvar för miljön.

Myndigheternas handlingar är offentliga, ifall offentligheten inte är med lag begränsad.

För dövblinda och hörsel- och synskadade är den mest intressanta punkten i grundlagen, rätten till eget språk och kultur. Nu nämns teckenspråket för första gången i grundlagen. Rätten att använda teckenspråk och behöva tolk- och översättningshjälp är rättigheter som tryggas i lagen.

Riksdagen

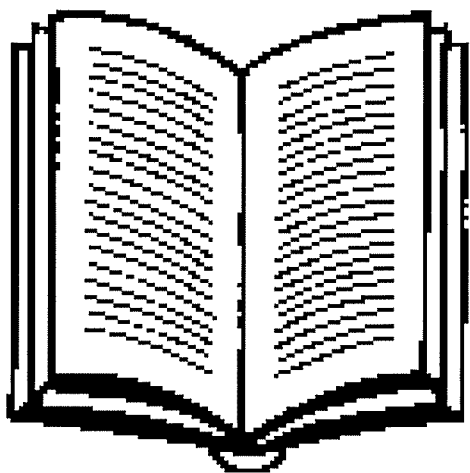
I riksdagens 3 kapitel stadgas om riksdagen och riksdagsledamöterna, om val och om vem som kan ställa upp i riksdagsval. Där bestäms bl.a. om riksdagsledamotens oberoende, integritet, uttrycksfrihet och jäv.

I 4 kapitlet behandlas riksdagens verksamhet. Där stadgas om plenum, om talmannen och talman konferensen, om utskotten och om andra riksdagsorgan. Där bestäms om hur saker behandlas i riksdagen och annat som hör riksdagen till: meddelanden, redogörelser, frågor, motioner, rätt att få information o.s.v. I lagen stadgas även om riksdagsverksamhetens offentlighet.

I 4 kapitlet stadgas också om ordnandet av en folkomröstning. En rådgivande folkomröstning ordnas, om så är stadgat i lagen. I lagen stadgas om tidpunkten för en omröstning och om väljarnas alternativ.

Republikens president och statsrådet

I grundlagens femte kapitel bestäms bl.a. valet av president, presidentens verksamhetsperiod och uppgifter. Presidenten sköter om de uppgifter som bestäms i grundla-

gen eller andra lagar. Presidenten gör sina beslut i statsrådet på basen av dess förslag. Ifall presidenten inte följer statsrådets förslag, går saken tillbaka till statsrådet för förberedelse. Några saker bestämmer presidenten själv om. Dessa är utnämningen av statsrådet och dess medlemmar, bestämmandet av förtida riksdagsval, benådning och andra saker som hör till individen, som är särskilt stadgade i lag. Presidenten bestämmer även om saker som berör Åland, förutom de saker som Åland bestämmer om på basen av sin självstyrelse.

I 5 kapitlet bestäms också om statsrådets och ministrarnas uppgifter. Till statsrådet hör de uppgifter som grundlagen stadgar samt andra regerings- och förvaltningsuppgifter, som det enligt lag skall handha. Statsrådet verkställer även presidentens beslut.

Grundlagens övriga kapitel

6 kapitlet behandlar lagstiftningen och stadgeordningen. 7 kapitlet behandlar statsekonomin, bl.a. skatter, avgifter, lån och statens budget.

8 kapitlet berör Finlands internationella relationer. Finlands utrikespolitik leds av presidenten tillsammans med statsrådet. Riksdagen godkänner dock internationella förpliktelser och avslutande av dylika.

9 kapitlet handlar om lagtillämpning och domstolar. 10 kapitlet om laglighetsövervakning. Domstolarna skall ge företräde åt grundlagen, om den tillämpade lagparagrafen står i strid med grundlagen. 11 kapitlet berör skötseln av förvaltningen och olika områdens självstyrelse såsom Ålands och högskolornas. I kapitel 12 behandlas försvaret och i kapitel 13 slutstadgandena.

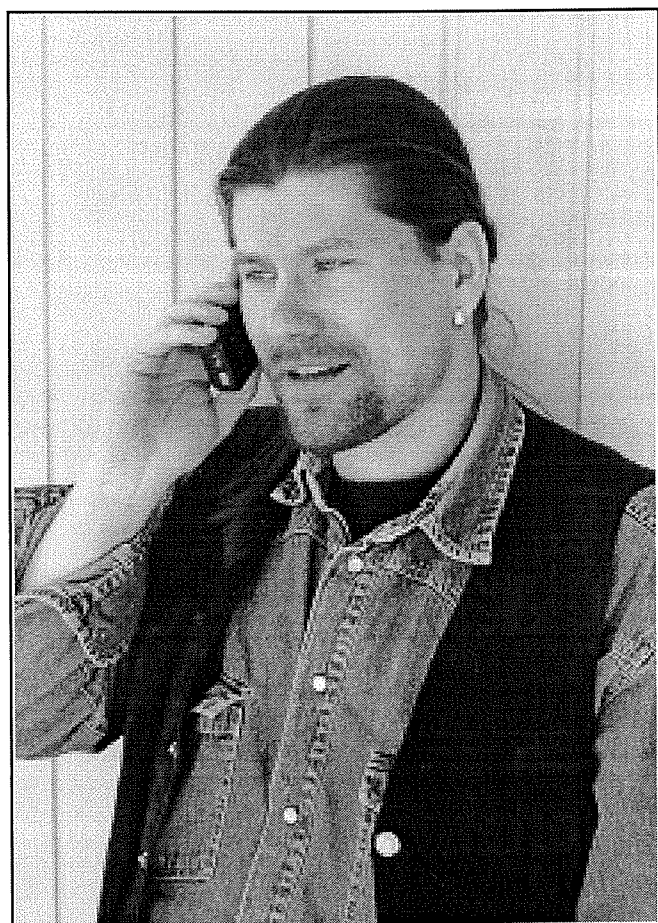
Finlands grundlag har delats ut till alla hem, så att den skulle bli bekant för alla. ■

Seppo är ny adb-ansvarig I Verksamhetscentralen

Katri Pyykkö

Seppo Tero är ny adb-ansvarig I Tammerfors. Nu har vi alltså tre mikrostödpersoner. Seppo började 20.3.2000. Seppo intresserade sig för arbetet I Finlands Dövblinda rf, för han tänkte, att han kan förena sin sociala utbildning med sitt adb-kunnande.

Seppo Tero (Foto: Pentti Pietiläinen)

Seppo är till sin grundutbildning barnträdgårdslärare. Han har studerat datateknik vid sidan om. Han har studerat informationsbehandling vid Öppna högskolan I Tammerfors. Seppo började arbeta som barnträdgårdslärare, men har efter det undervisat I datateknik vid olika skolor för vuxna I Vammala och Tammerfors I redan fem år.

Seppo är 34 år gammal och 175 cm lång. Han har långt, mörkbrunt hår och skägg. Seppos fru undervisar yrkesskollärare I Jyväskylä.

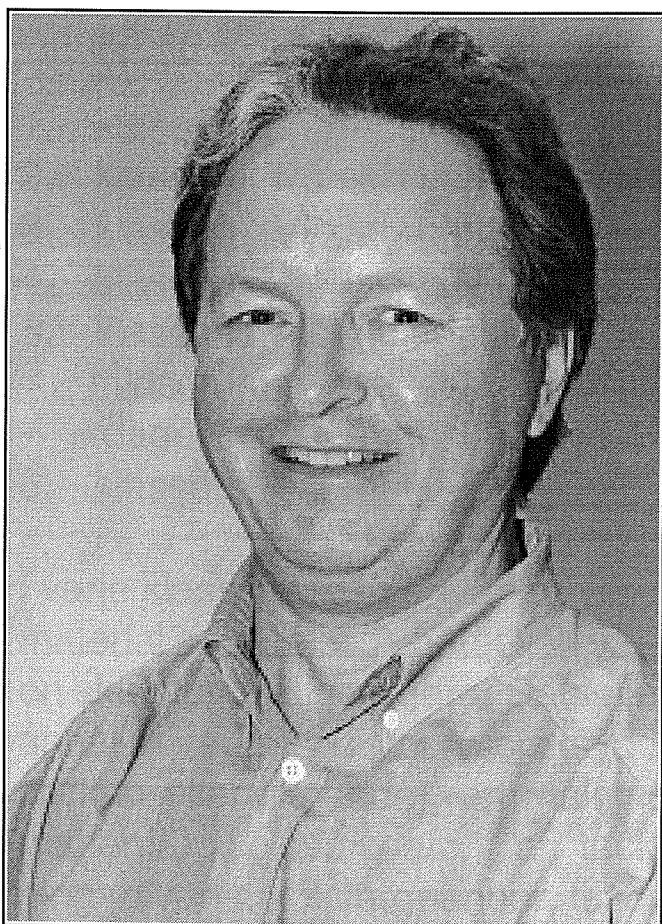
Mikrostödpersonen Rauno Jäntti verkar I Hörsel-och synskadades rehabiliteringscenter I Jyväskylä.

Seppo ansvarar för att hela vår förenings adb-stöd fungerar. Han koordinerar verksamheten. Varje mikrostödperson, Jorma och Rautno, har sina egna ansvarsområden.

Seppo fungerar även som mikrostödperson. Han inställer alltså apparater och program samt betjänar kunder också per telefon och gör hembesök. Till hans uppgifter hör också att ansvara för Sonett-utbildningen och dess utveckling. Så småningom övergår ansvaret på honom. ■

Bild: Mikrostödpersonen Jorma Törnwall är på Centralbyrån i Helsingfors. (foto: R. Karisaari)

Vandringskurs för personer i parförhållande, Salla den 4 - 8.9 2000

Vandringskursen är avsedd för personer som lever parförhållande och varav den ena eller bägge är dövblinda. Kursen hålles i Lapplands storartade landskap och förverkligas genom vandring och rekreation i den vackra naturen. Under kursens gång söker vi samtidigt krafter att sköta och förbättra parförhållandet och den ömsesidiga växelverkan. Vi diskuterar och delar med oss av våra erfarenheter.

Deltagaravgiften per person är bara 90 mk. (2 * 45 mk). Anmäl dig senast den 19.5 på den blankett som finns i föreningens verksamhetskalender. Blanketter fås även från föreningens olika verksamhetsenheter. Skicka den ifyllda anmälningsblanketten till:

Jorma Säynäjäkangas,
Maakuntakatu 12,
96100 Rovaniemi.

Tilläggsinformation om kursen får du även av Jorma eller Ritva Rouvinen. De hjälper dig också att fylla i blanketten om du så önskar. ■

Tävling för konst gjord med händer

För dövblinda och hörsel-och synskadade

Med denna tävling förbereds 30-års festligheterna för Finlands Dövblinda rf. Svårt hörsel-och synskadade personer, som är kunder i Finlands Dövblinda rf, kan delta i tävlingen. Inga åldersgränser förekommer. Tävlingen har sex klasser. En person kan alltså delta i alla sex klasser, men endast med ett arbete per klass. Med samma arbete kan man delta i flera klasser, men bara vinna i en klass.

1. klassen: Djurmotiv
2. klassen : Personmotiv
3. klassen : Växter, blommor
4. klassen: Landskap (årstider)
5. klassen: Fest (jul, påsk, midsommar, självständighetsdagen, första maj)
6. klassen: Fritt motiv

I varje klass får man använda vilket material som helst. Arbetet kan vara en skulptur (trä, gips, lera, sten eller annat material), en stor ryssja (sydd, stickad eller liknande), en målning (vattenfärg, oljefärg etc.), en teckning (blyerts, kol, färgpennor, tusch

osv.), ett foto, en video på högst tre minuter eller ett collage av flera olika material. Man kan delta i tävlingen med gamla eller nya arbeten.

Som arrangör av tävlingen och som sekreterare fungerar informatör **Katri Pyykkö** och redaktör **Raili Karisaari**. Du kan fråga dem om tävlingen. Vem som ingår i tävlingens jury meddelas senare.

Sista inlämningsdagen är 31 augusti. Arbetena kan sändas direkt till Finlands Dövblinda rf:s centralbyrå eller överlämnas åt den egna regionsekreteraren. Hon vidarebefodrar dem.

Alla arbeten som deltar är i Finlands Dövblinda rf:s användning för 30-års jubileumsutställning år 2001. Verken kan användas i föreningens verksamhet. Ifall de ges ut enskilt som t.ex kort, utbetalas en ersättning.

De belönade arbetena offentliggörs på Finlands Dövblinda rf:s höstmöte i Kuopio 25-26.11. 2000. ■

Berätta föreningens levande historia för oss!

Nu insamlar Finlands Dövblinda rf material om sin historia. Avsikten är att ge ut en historiebok om föreningens 30-åriga verksamhet vid 30-års jubiléet. Till 20-års jubiléet utgavs boken "Dövblinda har talturen" (Kuurosokeilla on puheen- vuoro). Den berättar förtjänstfullt om dövblindas historia i Finland och om föreningens första steg.

I den nya boken skulle man koncentrera sig på utvecklingen av föreningens verksamhet ur de dövblindas perspektiv. Boken skall även presentera fakta och statistik.

Nu ber vi föreningens medlemmar berätta om sina erfarenheter av föreningen. Dessa berättelser skulle vara en del av bokens material. Också lustiga saker är välkomna, men framförallt samlar vi berättelser, om hur vår förening har utvecklats ur ert perspektiv. Vi hoppas, att vi får material som baserar sig på människors erfarenheter från olika områden.

Berättelserna utges inte som sådana, utan de genomgås för att finna relevant information om föreningens historia. Vi söker efter samband och saker, som berättar om hur verksamheten utvecklats under åren och vad verksamheten betytt för er. Direkta citat används också. Då när citatet är direkt, berättas även, vem som citeras. Om skribenten inte vill att hans namn framkommer i boken, bör han särskilt meddela om detta i samband med berättelsen.

Berättelserna kan sändas till och med 15.6. 2000. Adressen är Finlands Dövblinda rf, informationen, Nylandsgatan 28 A, 00120 Helsingfors. Vi tar emot berättelser skrivna på papper, med punkter, per e-post och bandade på kassett. Teckenspråkiga personer kan meddela ifall de vill berätta om sina erfarenheter. Vi försöker då ordna med en intervju. Teckenspråkiga kan även sända sin berättelse som videobrev, om de har möjlighet till det. På videobrevet skall klart ut-

märkas, vad det innehåller. Det gäller också för andra berättelser. Märk brevet eller början av berättelsen med HISTORIA.

Mera information fås av Katri Pyykkö tel. (09) 5495 3521 eller Raili Kari-saari tel. (09) 5495 3522. Texttele-fon till båda (09) 5495 3526. E-post finns för båda två på front door. Vi kan inte ta emot berättelser via te-lefon, då vi arkiverar alla berättel-ser för framtiden. Om fem år fyller föreningen 35, om tjugo år 50 år. Då har dessa berättelser nytt värde.

När du sänder din berättelse, be-rätta även ditt namn, födelseår och ditt kommunikationssätt: tal, teckenspråk, tecknad finska, finge-ralfabete, storskrift eller skrift (punk-ter eller svartvitabokstäver).

Vi söker historia om följande områ-den. Vi hoppas att berättelserna koncentrerar sig på ett område. En person kan nog skriva om olika områden, om lusten finns. Vi hop-pas, att vi får många berättelser. Någon ersättning utbetalas inte för berättelserna.

1. Hur är klubbverksamheten? Vad ger den? Hur har klubbarna ut-vecklats? Hur är det att leda en klubb? Du kan koncentrera dig på en eller flera frågor? Vi har redan

material om detta för fem år sedan, men det har gått fem år till.

2. Vad betyder frivilliga, stödper-soner, vänverksamhet för dig? Hur fick du din egen frivilliga stödper-son?

3. Vad betyder jämsidesstödet (vertaistuki) för dövblinda? Berätta om dina erfarenheter.

4. Vad betyder tolktjänsterna? Berätta.

5. Vad betyder datorerna? Har de förändrat människornas liv och på vilket sätt? Vad betyder adb-stödet (mikrostödpersonerna och dövblin-da datorinstruktörer) för dövblinda? Berätta om dina erfarenheter.

6. Vad har föreningens verksam-het betytt? Läger, årsmöten osv. Berätta hur du kom med i förenin-gens verksamhet. Om du har ver-ikat som lägerledare, berätta då dina erfarenheter.

7. Vad innebär föreningens tjäns-ter för dig? Berätta om boendetjäns-terna, rehabilitering (kurser, läger på olika orter och av olika instanser), informationen (tidningar och gui-der)?

8. Har du själv varit med och påverkat dövblindas situation inom ditt område? Berätta, i vad för slags sak och vad resultatet var?

Vi hoppas på rikligt deltagande! ■

Fiskelycka I Rovaniemi

Yrjö Juvonen

Dövblinda fiskare – män och kvinnor – gjorde en representationsresa till Synskadades pilktävling i Rovaniemi. På lördagsmorgonen samlade vår tolk och chaufför Hannu alla tävlande i en minibuss. Vi var tre män, Yrjö, Tarmo och Seppo samt två kvinnor, Merja och Saimi. Guider var Mauno och Jyrki. Klockan sju på morgonen for vi mot Rovaniemi och framme vid hotellet var vi 17.45. Efter maten gick vi i bastun och simmade. Resan var tung och vi gick tidigt i säng.

På morgonen var det mulet väder. Det var några grader minus. Efter morgonmålet for vi mot tävlingsplatsen. Den låg tre kilometer från centrum på Salmijärvi. Där fanns en stockstuga, som någon förening

ägde. Sjön var bakom stugan. Den var stor. Vi såg på förhand på kartor som berättade sjöns djup. Den var rätt låg. Veckan före tävlingen sades i nyheterna, att det var århundradets snörekord i Rovaniemi. Det sades också att det förekom över 90 cm is.

Det var lite folk på plats, 14 män och 2 kvinnor. Jag var säker på att jag vinner. Sedan kom startskottet. Vi hade fyra timmar på oss att pilka. Vi gick ut på isen. Man hade kört spår med snökoter, som vi gick längs några hundra meter. Sedan spridde vi på oss.

Jag, Saimi och Hannu gick till det djupaste stället. Jag lagade åtminstone 15 hål. Det var ca. 3 meter djupt. Från en vak kom direkt 3 abborrar, efter det inget alls. Mauno och Seppo pilkade på en plats där det var lite vatten, men mycket is och snö. Där fick de medaljfiskar. Seppo fick en stor sik. Han ropade på Maunos hjälp och Mauno fick upp fiskens huvud, men sedan rymde den. Saimi pilkade mera noggrant. Hon fick 4 abborrar. Merja miste en större fisk. Hon ropade på Jyrki, sin egen man. Jyrki sprang till Merja, men han halkade på isen och föll. Under tiden hann fisken komma undan. Tarmo igen fiskade på sitt eget sätt. Han chansade och gick omkring på isen. Fångsten blev li-

ten. Det var hopplöst att få fisk. Snön, det låga vattnet och den tjocka isen påverkade. Inte fick de andra heller så mycket.

Men vår resa gick inte till spillo. Vi fick hela sex medaljer. Fyra brons, ett silver och ett guld. Och nog var det svårt att röra sig där. Men vi orkade till slut, som riktiga fiskare bör.

Med medaljerna runt halsen for vi tillbaka till hotellet, vi bytte kläder och for mot Tammerfors. Vi använde av klubbens bidrag för resan, men annat betalade vi själva. På det sättet lyckades det och vi hade roligt tillsammans. Ett stort tack till Hannu, som orkade med oss. På natten for Hannu sedan till södern på semester. Där kan han tänka tillbaka på den snöiga tävlingsresan.

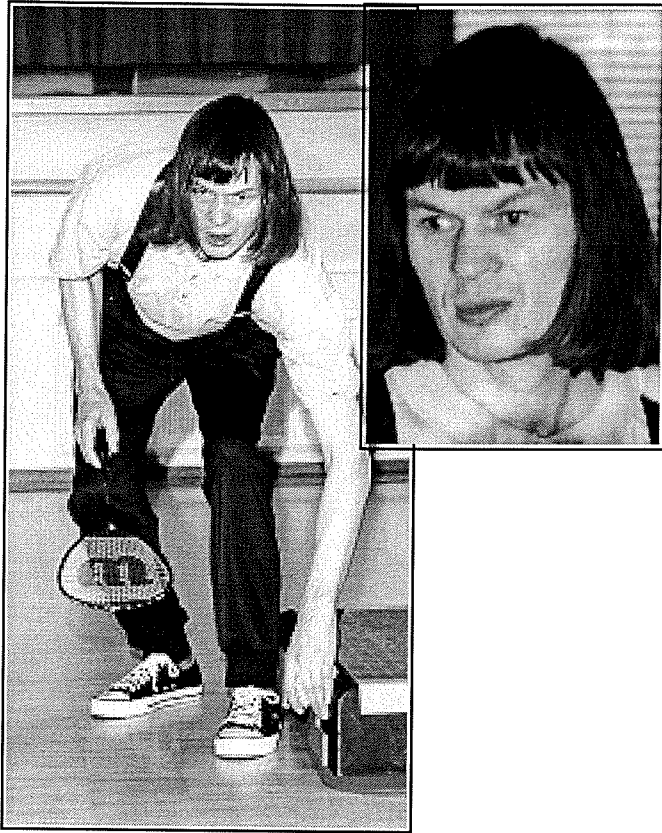
I Kuopio var det en hård tävling. Där avgjordes, vem som har fiskelycka. 19 deltagare var med i Dövblindas pilktävlingar i Koivuranta. De blindas klass för män vanns av Oiva, jag vann klassen för män, Saimi klassen för kvinnor och Kungas pojkar tog de tre första platserna i barnklassen. ■

Jyväskyläborna på utflykt

Anja Lehtola

Dövblindas klubb i Jyväskylä gjorde en utflykt till Ränssis gästgiveri. Gästgiveriet finns i Uurainens kommun nära Jyväskylä. Vi samlades på taxistationen nära torget. Det var synd, att busstrejken börjat föregående natt. Många klubbmedlemmar kunde inte komma med. Vi körde den 17 km långa sträckan till Uurainen. Vägen var backig och krokig.

Framme i Uurainen fanns mycket snö. Det var halt. Man gick försiktigt. Allt förlöpte dock väl. Där fanns ett fint gammalt gult hus. Husets värdinna berättade platsens historia. Där kan man ordna t.ex. kurser, möten, familjefester, lägerskolor, lillajulfester och semestrar. Dessutom kan man åka med snöskotrar, rida och åka efter en ponny. Där finns också en strandbastu, en rökbastu, en simstrand, sovrum, fiskemöjligheter på sommaren och vintern samt en sommartheater.

Kauko Kokkonen är den nya ledaren för klubben i Jyväskylä. (Foto: M. Tiittanen)

Värdinnan var ledsen, att vi inte fick möjlighet att rida. Det var så halt och hästen hade inga skor. Det skulle ha varit för farligt för hästen. Vi bekantade oss med rökbastun. Vi gick sakta över gårdsplanen, man var tvungen att vara försiktig. I bastun luktade det starkt rök. Väggarna var alldeles svarta. I sjön bredvid fanns en vak. Sedan gick vi uppför backen till stallet. Där fanns ponnyer. En tupp kom riktigt nära mig. Den brydde sig inte om gäster, utan gjorde vad den hade lust till. Där fanns två lamm, ett svart och ett vitt, och båda var tjocka. Även kaniner, gäss, hönor och en tävlingshäst fanns där. Stallet var välskött, allt var snyggt.

Istället för att rida, åkte vi snöskoter. Vi satte oss alla på sätena. De var täckta med skinn. Sedan körde vi sakta runt sjön. Chauffören såg ofta bakåt, kanske han var orolig att vi var rädda. Längs sjöstranden förekom många stugor och mycket skog. Under resans gång kändes det många gånger att snön och skaren gav vika och skotern sjönk neråt. Vi åkte till en kåta.

Kåtan var riktigt ny. Den hade stengolv och en spis. Ovanför spisen fanns en rökhuv och ovanför den en rökpipa. Längs väggarna fanns bänkar och hyllor. Det var lätt att sätta kaffekoppen emellanåt på hyllan. Det luktade lite rök där inne, men det störde inte. Vi grillade först korv och sedan kokade vi kaffe över öppen eld. Tolken berättade, att det inte var så enkelt att koka kaffe där. Det började koka så lätt. Jag försökte minnas, hur kaffe kokat över öppen eld smakade för länge sedan. Jag kom inte ihåg, men jag kom ihåg att det smakade annorlunda än bryggmalet. Det var trevligt att sitta och fundera på olika saker i kåtan.

Vi kom med taxi tillbaka till Jyväskylä kl. 18. Det hade varit väldigt trevligt. Sådana här utflykter och sådant utomhusliv passar mig väl. Många tack också till Kauko för arrangemanget. Kauko valdes i februari till ledare för klubben. Uppförskad, många hälsningar till alla. ■

En sång till Påsken

Hilkka Nieminen

I vårkvällens skymning
Lyser himlen och jorden.
Solen går sakta ner
Bakom himmelsranden.
Ljuset från himlen
Försvinner för natten.
Det är rent i luften,
En klarhet som våren för med sig.
Våren med påsken
Får nu komma till oss.

Morgonen klarnar igen
Vårdagen börjar,
Videkissorna lyser vita
Bredvid diket.
Staren – den första
Flyger runt gården.

Och någonstans från den blåa himlen
Hörs tranans sång.
Björkens toppar blir röda
Och bäckarna börjar porla.

Kom Påsken, kom
välkommen!

TUNTOSARVI 26.årgången, ISBN 0358-2280

Utgivare: Finlands Dövblinda rf., Nylandsgatan 28, 00120 Helsingfors.
Telefon (09) 5495 350. Texttelefon (09) 5495 3526. Fax (09) 5495 3517.

Chefredaktör: Katri Pyykkö **Redaktör:** Raili Karisaari

Redaktionsråd: Pentti Kähkönen (pj), Raili Karisaari (siht), Pekka Juusola, Heli Huotarinen, Ulla Kungas, Riitta Ruissalo, Katri Pyykkö.

rgång 150 mk. Tidningen utkommer 11 gånger om året med storskrift, punkter, som långsamt ljudband, som video samt och svenskspråkig översättning.